Contributed by Herman Michiel
maandag, 25 februari 2013 - Last Updated maandag, 25 februari 2013

Trialoog? Two-pack? Welke idioot verzint dergelijke titel en hoopt dan ook nog dat zijn proza gelezen wordt?
Ik vraag om begrip, geachte lezer. Wie over voetbal schrijft, gebruikt woorden als middenveld, buitenspel of degradatieplay-offs, en wordt door alle geïnteresseerden begrepen. Het grote publiek kent misschien de details niet over de financieringswet of een volmachtenbesluit, maar weet toch dat het zich afspeelt in de regering of het parlement. Maar trialoog en two-pack?

Het gaat hier om Europees jargon, en alhoewel het beslissingen betreft met diepgaande gevolgen voor de bewoners van de 17 eurolanden, weet haast niemand ook maar in benadering wat two-pack of trialoog betekent. En waar zou men dit ook hebben moeten vernemen? Uit de paar regels in de krant? Van de lokale europarlementair die je in 2009 verkoos en die voor 4 jaar zijn/haar zin doet (of die van zijn/haar partij)? Nee beste lezer, het is helemaal nooit de bedoeling geweest dat je zou weten wat de Europese two-pack inhoudt, want dit is een nieuwe episode van de ‘stille revolutie’ die zich in de Europese Unie afspeelt. Een nieuw stukje economic governance, dat de restanten van democratische besluitvorming en sociaal beleid opheft, dit alles omwille van de “competitiviteit van ‘onze’ ondernemingen”.

Two-pack

Het gaat om twee nieuwe Europese wetten (verordeningen) die nog sterker ingrijpen in de nationale begrotingspolitiek dan wat in de voorbije twee jaar op dat gebied reeds doorgedrukt werd. Sterker dan de ‘sixpack’ waarover we het reeds hadden. De two-pack verplicht de landen van de eurozone elk jaar hun begrotingsontwerp tegen half oktober aan de Europese Commissie (EC) ter goedkeuring voor te leggen, nog voor de nationale volksvertegenwoordiging er inzage van krijgt. De EC zal dan advies uitbrengen, en kan wijzigingen vragen. “Met volle respect voor de bevoegdheid van de nationale parlementen, die de begroting uiteindelijk goedkeuren”, wordt er dan bijgezegd. Formeel gezien is het inderdaad zo dat het oordeel over een begroting van de Commissie niet bindend is.

Maar wee het land dat het Commissieadvies over de haag gooit en daarna een groter tekort op zijn begroting krijgt dan door de zeer nauwe en deels onvoorspelbare (1) Europese normen toegelaten is! Men belandt dan in een ‘buitensporigtekortprocedure’ waarbij de EC het voor het zeggen heeft, en volgens de bepalingen van de sixpack boetes kan opleggen gaande tot 0,5% van het Bruto Binnenland Product (BBP), boetes van zo ‘n 1,75 miljard euro voor België, 3 miljard voor Nederland… Men moet niet veel verbeelding hebben om in te zien dat een dergelijk ‘advies’ in de praktijk een bevel is, en dat niet veel volksvertegenwoordigers zo ‘ onverantwoordelijk’ zullen zijn om dat in de wind te slaan…

Bij een ander onderdeel van de two-pack is het zelfs niet nodig een buitensporige begrotingstekort te hebben om onder verscherpt toezicht van de Commissie te komen. Dit zal ook het geval zijn voor landen met een ‘ ernstige financiële instabiliteit’ of het ‘ risico op een dergelijke instabiliteit’, dit alles naar het oordeel van de Commissie. Wat ‘verscherpt toezicht’ meebrengt, weten we ondertussen. De Commissie bepaalt wat nodig is om terug op het juiste pad van het concurrentievermogen te komen, en dan gaat het natuurlijk over lonen, uitkeringen, openbaar diensten, enzovoort. Het verhaaltje begint telkens bij de begroting, en eindigt altijd met strafmaatregelen voor werkenden en werklozen.

‘Trialoog’

Over de two-pack werd op 20 februari ll. een akkoord bereikt tussen Commissie, Raad van ministers en Europees parlement, aldus de persberichten daarover. Nochtans was het Europees parlement

niet in vergadering op die dag, de Raad al evenmin. Op 20 februari ging het inderdaad slechts om een akkoord en petit comité. Een comité bestaande uit een beperkt aantal vertegenwoordigers van de Commissie, van de Raad en van het Parlement. Die voeren onder elkaar dus een ‘ dialoog met drieën’ of een ‘trialoog’. De vergaderingen worden niet aangekondigd, er komen geen publieke verslagen van de onderhandelingen. Een trialoog wordt georganiseerd telkens er meningsverschillen zijn tussen de drie genoemde instellingen wanneer ze samen over een wettelijk initiatief moeten beslissen. Binnen dit kleine comité bedisselt men dan een compromis, alvorens het voorstel ter stemming wordt voorgelegd aan de plenaire vergadering van het Europees parlement. De plooien zijn dus al glad gestreken vóór de Europese volksvertegenwoordigers er zich over uitspreken. Een trialoog- compromis betekent bijna automatisch een goedkeuring door het hele parlement.

Ook nu moest er dus een trialoog aan te pas komen. Een korte historiek van wat voorafging. De wetsvoorstellen werden gelanceerd door de Europese Commissie op 23 november 2011. De Ecofin-raad (ministers van economie en financiën van de Europese Unie) keurden die al goed op 21 februari 2012. Ondertussen werden de teksten ook besproken in de economische commissie van het Europees parlement, waarin de verschillende politieke fracties vertegenwoordigd zijn. In een dergelijke commissie worden onder leiding van een ‘rapporteur’ amendementen voorbereid die in een later stadium aan het plenaire parlement worden voorgelegd.

De parlementscommissie had geen probleem met de wetsvoorstellen als dusdanig, maar zag haar kans schoon om de rekening te presenteren van een ondergewaardeerd, derderangs-parlement. Sinds het uitbreken van de eurocrisis hoor je inderdaad alleen nog van Merkel, Sarkozy, Barroso, Olli Rehn, Draghi, Van Rompuy, Ministerraad, Europese Commissie, Europese centrale bank,.. maar het Europees parlement? En had het Europees parlement al niet bij herhaling laten blijken dat het niets heeft tegen budgettaire orthodoxie, als er ook wat groeimaatregelen aan gekoppeld worden? Growth through clever cuts , dat ja! En dat overheden moeten besnoeien, goed, maar dan in ruil voor een of andere vorm van Europees schuldbeheer!

En zo kwamen er een aantal ‘revolutionaire’ amendementen in het voorstel van de parlementaire commissie. Euro-obligaties, die tot lagere rentes op staatsleningen van de financieel verzwakte lidstaten moeten leiden. En een schuldenfonds, waardoor de staatsschulden boven de 60% BBP in een gemeenschappelijk beheerde pool zouden komen. Dat beantwoordde zowel aan de wensen van Groenen en sociaal-democraten, als van ‘verlichte’ liberalen zoals Verhofstadt, voorzitter van de liberale fractie in het Europees parlement.

Om deze weldenkende parlementaire wensen enige kracht bij te zetten tegenover de Raad, waarin Duitsland en andere fundamentalisten de eerste viool spelen, werd dit geamendeerde voorstel ter stemming voorgelegd aan het Europees parlement. Dat gebeurde op 13 juni 2012 (2). Normaal zou dit de ‘ eerste lezing’ van het parlement geweest zijn, een formele stap in de medebeslissingsprocedure wanneer het gaat om wetsvoorstellen die zowel door de Raad als door het Parlement moeten goedgekeurd worden. Maar volgens de geplogenheden zou dit nogal vijandig kunnen overkomen bij de Raad. Ook hiervoor bestaat een juridische kunstgreep. Men stemt over het voorstel, maar niet over de zogenoemde wetgevende resolutie. Er is dan geen ‘eerste lezing’, geen openlijk conflict tussen Parlement en Raad, maar men heeft toch bewezen dat het Parlement bestaat.

Het gevolg is dan coulissenoverleg tussen de drie Europese instellingen, met andere woorden een trialoog. En deze werd dus recent met succes bekroond. Wat de precieze inhoud is van dit stuk nieuwe Europese economic governance zal in de nabije toekomst moeten duidelijk worden. Want het trialoog- compromis werd nog niet gepubliceerd; wat we hier schrijven is op basis van het oorspronkelijk EC-voorstel, de reacties van Commissie en Parlement na het bereiken van het compromis, en partiële verslagen hier en daar (3). Eén ding is zeker: het compromis houdt niet in dat er euro-obligaties en een schulddelgingsfonds komen. Het compromis kwam er nadat de Europese Commissie had toegestemd om een ” expertgroep op te zetten om een uitgediepte analyse te maken van de mogelijke voordelen, risico’s, vereisten en obstakels voor de partiële

vervanging voor het uitschrijven van nationaal schuldpapier door een gezamenlijke uitgifte onder de vorm van een schulddelgingsfonds en euro-obligaties”. De expertgroep moet tegen maart 2014 haar conclusies geleverd hebben, een paar maanden voor de Europese verkiezingen en de aanduiding van een nieuwe Europese Commissie… Grieken, Portugezen, Spanjaarden, … nog eventjes geduld a.u.b.

Dit was de belangrijkste, maar niet de enige ‘toegeving’ van de Europese regeringen (de Raad) om het compromis mogelijk te maken. Voor Groenen en sociaal-democraten is er bijvoorbeeld het snoepje dat stelt dat “sociale partners en de civiele maatschappij het recht zullen hebben hun mening te geven [!] op de aanbevelingen van de Europese Commissie”. De Commissie zou ook moeten nagaan of een land niet in financiële moeilijkheden geraakte door de politiek van andere landen , en besparingen zouden niet ten koste mogen gaan van onderwijs en gezondheidszorg. Bladvulling dus, waarvan men de efficiëntie in Griekenland, Portugal, Spanje en Ierland kan opmeten. Ook zou driejaarlijks het mandaat voor de EC moeten vernieuwd worden waardoor ze het supervisierecht over de nationale begrotingen mag uitoefenen.

Goedkeuring

Na zoveel blijken van goodwill wordt dan ook verwacht dat het Europees parlement bij zijn volgende plenaire zitting in Straatsburg, in de tweede week van maart, het compromis over de two-pack goedkeurt, en dat die van kracht wordt in april of mei. De Europese Groenen spreken van een “eerste stap naar een beter Europees economisch bestuur en betere crisisbestrijding”. Ook de sociaal-democratische fractie S&D ziet de Europese toekomst weer wat rooskleuriger. Elisa Ferreira (Portugese sociaal-democrate, die als één van de twee rapporteurs van de two-pack het groen licht gaf na het trialoog-compromis) stelt onomwonden dat “meer controle op Europees vlak leidt tot meer solidariteit in de eurozone”.

En de nationale volksvertegenwoordigers? Zou je niet verwachten dat die moord en brand schreeuwen nu de Europese instellingen één van hun belangrijkste bevoegdheden zomaar gaan inpalmen? Om dat soort onwaarschijnlijkheden te voorkomen, plaatsten de compromiszoekers nóg een snoepje in de tekst: de nationale parlementen kunnen aan de Commissie vragen om haar advies te komen toelichten!

En zo zal de stille revolutie weer een nieuwe horde genomen hebben.

Noten:

1) Door het Begrotingsverdrag (in voege sinds 1 januari 2013) mag het ‘structureel begrotingstekort’ niet méér dan 0,5% van het BBP bedragen. Maar dit structureel tekort leest men niet zomaar af uit een statistiek. Het moet berekend worden, rekening houdend met conjuncturele factoren, het moet het effect van tijdelijke maatregelen wegcijferen, kortom, er zit een groot stuk interpretatie in. Zie hierover het boekje van Les économistes atterrés, L’Europe mal-traitée, Ed. Les Liens qui libèrent, 2012 (8€).

2) Zie ons artikel Met twee nieuwe verordeningen wil de Europese Unie haar wurggreep nog versterken.

3) Zo bv. op Europaforum.lu, een site van de Luxemburgse regering, waarvan premier Jean-Claude Juncker een eerste-rangsfiguur van de Europese cenakels is.

Dit artikel verscheen oorspronkelijk op Ander Europa